

Staðan í málaflokki fatlaðs fólks

Skrifstofa málefna fatlaðs fólks
Aðalbjörg Traustadóttir

Febrúar 2024

Lög um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir nr. 38/2018

1. Húsnæðismál fatlaðs fólks
2. Stoð- og stuðningsþjónusta
3. Notendasamningar og notendastýrð persónuleg aðstoð
4. Vinnu- og virknimiðuð stoðþjónusta
5. Einstaklingar með tvígreiningar
6. Fullorðnir í skammtímadvöl fyrir fötluð börn
7. Flóknar og sértækar stuðningsþarfir
8. 18 ára og eldri í Klettabæ

Málaflokkur fatlaðs fólks

- Samkomulag milli ríkis og sveitarfélaga 15. desember 2023.
- Enn töluverð óvissa um fjármögnun þjónustu.

Húsnæðismál fatlaðs fólks

9. gr. laga nr. 38/2018

- Uppbyggingaráætlun 2018 – 2030 samþykkt í velferðar- og borgarráði
- Alls 157 – 183 íbúðir eða 18 íbúðakjarnar frá árinu 2018
- 9 herbergjasambýlum verið lokað
- Biðlistinn lengist – 162 að bíða eftir fyrstu íbúð, 45 á bið eftir milliflutningi
- Endurskoðuð uppbyggingaráætlun, samþykkt í borgarráði 2022, hefur ekki verið fjármögnuð
- Persónulegar áætlanir á grundvelli reglugerðar nr. 370/2016
- Dómsmál í uppsiglingu

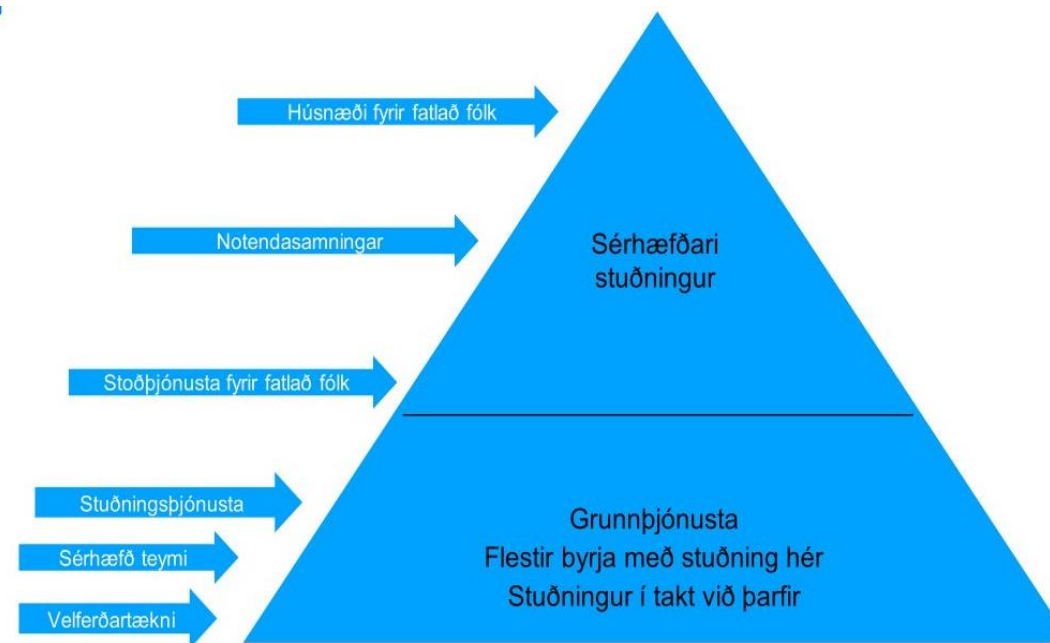

Stoð- og stuðningsþjónusta

8. gr. laga nr. 38/2018

- 358 fatlaðir einstaklingar nýttu sér stoð- og stuðningsþjónustu á tímabilinu janúar – nóvember 2023
- Viðvarandi biðlistar – 85 einstaklingar á biðlista í lok árs 2023
- Öflug stoð- og stuðningsþjónusta getur dregið úr þörf á sértækri búsetuþjónustu

Notendasamningar

Tvenns konar notendasamningar:

- Beingreiðslusamningar, sbr. 10. gr. laga nr. 38/2018
- Notendastýrð persónuleg aðstoð, sbr. 11. gr. laga nr. 38/2018

Töluverður munur er á þessum tveimur samningsformum

- Í árslok 2023 voru 46 einstaklingar með beingreiðslusamning í Reykjavík
- Í árslok 2023 voru 41 einstaklingur með samþykka NPA samninga í Reykjavík

Markmið notendasamninga eru að auka val einstaklinga um þjónustuform og fyrirkomulag stuðnings eða aðstoðar, að undangengnu faglegu mati.

Fjármagn færir úr stoð- og stuðningsþjónusturamma yfir í beingreiðslusamninga og úr beingreiðslusamningum í NPA þjónustu

- Dómsmál

Vinnu- og virknimiðuð stoðþjónusta

24. gr. laga nr. 38/2018

- 237 fatlaðir einstaklingar sækja vinnu- og virknimiðaða stoðþjónustu
 - 70 á vegum velferðarsviðs
 - 167 á grundvelli þjónustusamnings við Ás styrktarfélag (108 dagrými)

Umbótaverkefni samhliða skipulagsbreytingum á velferðarsviði – öll þjónustan færð undir einn hatt og aukin áhersla á flæði, þróun, nýbreytni og samstarf við VMST og almennan vinnumarkað

- Mikil þörf á nýju húsnæði til að geta mætt nýliðun komandi ára

Einstaklingar með geðsjúkdóma og virka fíknisjúkdóma

- Frá 2008 hafa orðið miklar breytingar á notendahópi íbúðakjarna fyrir geðfatlað fólk
- Mikið af tvígreindum einstaklingum í búsetuþjónustu, voru 60 árið 2023
- Mönnun íbúðakjarnanna gerir ekki ráð fyrir einstaklingum í virkri neyslu
- Flóknari þjónusta og aukið álag á aðra íbúa og starfsfólk
- Mikil þörf á stigskiptri búsetu
- 30 mkr. styrkur til að móta, þróa og innleiða stuðning sem hentar þessum einstaklingum

Fullorðnir í skammtímadvöl fyrir fötluð börn

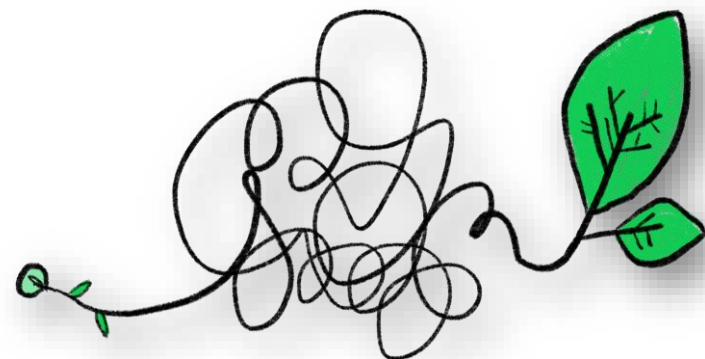
17. gr. laga nr. 38/2018

- Heimilt að veita fullorðnu fötluðu fólki skammtímadvöl meðan beðið er annarra úrræða
- Vegna langs biðlista eftir húsnæði fyrir fatlað fólk eru nú 50 fullorðnir einstaklingar í skammtímadvölum sem almennt eru ætlaðar börnum
- Teppir barnþjónustu
- Mikil þörf á sérstakri skammtímadvöl fyrir fullorðin fatlað fólk sem bíður eftir framtíðarhúsnæði

Málefni fatlaðra einstaklinga með flóknar og sértækar stuðningsparfir vegna hegðunar

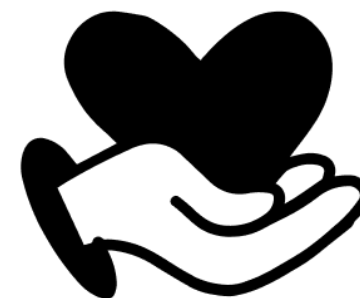
- Fatlaðir einstaklingar eru í auknum mæli dæmdir til búsetu í íbúðakjörnum
- Þegar einstaklingar fá rýmkun frá réttargeðdeild eru þeir úrskurðaðir í búsetu hjá sveitarfélagi
- Lagaóvissa um þessi mál sem brýnt er að bregðast við

Ungmennni 18 ára og eldri, vistuð í Klettabæ

- Sex ungmenni 18 ára og eldri eru vistuð í Klettabæ
- Flóknar og samþættar stuðningsparfir
- Flest eru upphaflega vistuð á grundvelli barnaverndarlaga
- Fá fötlunarstimpil og engin úrræði eru til að taka við þeim
- Gríðarlegur kostnaður fylgir vistun

Að lokum

Málaflokkur fatlaðs fólks er flókinn og margslunginn

Stórir þjónustupættir í frekari vinnslu í framhaldi af samkomulagi

- Öryggisvistun
- Börn með fjölpættan vanda
- Biðlistar eftir húsnæði
- Yngri hjúkrunarsjúklingar

Fjármagnið sem fékkst með undirritun samkomulags dugir ekki fyrir halla í málaflokknum og uppbygging situr á hakanum

Breytt landslag frá 2011

- Lög nr. 38/2018 um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir
- Reglugerð nr. 1250/2018 um notendastýrða persónulega aðstoð
- Reglugerð nr. 1038/2018 um búsetu fyrir börn með miklar þroska- og geðraskanir
- Reglugerð nr. 1037/2018 um starfsemi og aðbúnað á skammtímadvalarstöðum
- Reglugerð nr. 1036/2018 um eftirlit og eftirfylgni vegna þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir
- Reglugerð nr. 1035/2018 um biðlista, forgangsröðun og úrræði á biðtíma eftir þjónustu
- Reglugerð nr. 1054/2010 um þjónustu við fatlað fólk á heimilum sínum
- Reglugerð nr. 1039/2018 um breytingu á reglugerð um húsnæðisúrræði fyrir fatlað fólk, nr. 370/2016.
- Þingsályktun um framkvæmdaáætlun í málefnum fatlaðs fólks til ársins 2014
- Þingsályktun um stefnu og framkvæmdaáætlun í málefnum fatlaðs fólks fyrir árin 2017–2021

Reykjavík